

Indhold

Side 2

Lidt respekt, tak!

Side 3

Det tog to år...
Edit valgte Skovagerskolen

Side 4

Hvorfor er dansk svært?

Side 5

Cafemøde

Side 6

Udvekslingsstuderne
kommer

Side 6

Læserne spør'r

Side 7

Dansk er mange ting...

Side 8

Kommende kurser og prøver
ved Sprogcenter Vejle

Dialog og bevægelse

Af: Britta Toft

...i dialog hedder vores nyhedsbrev.

...i dialog med verden står der i vores logo

... og så har vi valgt 7 udsagn, som karakteriserer os og vores arbejde; det ene er **Dialog og bevægelse**.

Verden ændrer sig hele tiden. Det er dialogen, der er med til at sætte tingene i bevægelse. Det er dialogen, der er med til at få noget andet til at ske end det, der plejer. I dialogen ligger kimen til en fælles drøm, en fælles mening og en fælles udvikling. Det er, når vi lytter og giver respons, at vi flytter os og kan flytte nogen eller noget. Se, høre, tale - her begynder dialogen.

Det er her, vi begynder at forstå hinanden og at skabe nye forståelser, en ny fælles platform at agere ud fra. "Hvad mener du?" "Hvad får dig til at sige det?" "Hvad betyder det for dig?" Det er helt enkle spørgsmål, det drejer sig om. Inklusion – og herfra er der ikke langt til integration...

Uden dialog ville vi være fastlåst i vores egen verden. Overladt til vores eget forgodtbefindende. På den korte bane er det jo rart og bekvemt nok. Så får vi det jo, som vi gerne vil have det. Men vi ville langsomt ekskludere de andre. Og på den lange bane ville det ende med, at vi selv blev ekskluderet og lukket ude fra det fælles, uden medindflydelse på det, der har indflydelse på vores egne små cirkler.

Dialog er ikke uden risiko. En god dialog skaber forstyrrelser. "Forstyr mig vel", som en oplægsholder på Sprogcentret engang sagde. Det kan simpelthen være med til at ændre os og vores forståelse af verden. Og det kan få os til at være til stede i verden på en anden måde. Vi ved lige pludseligt noget andet og forstår noget andet, og vi må træffe nogle andre valg, end vi ellers ville have gjort. Uden dialog ville det være meningsløst at tale om demokrati. Dialogen er kernen i vores måde at være sammen på, vores måde at løse problemer og opgaver på.

Sprogundervisning er i høj grad centreret om dialog kursisterne og lærerne imellem, for et sprog lærer man kun, når man bruger det i dialog med andre. Når man lærer sprog i et nyt land, så ser man, så lytter man, og så begynder man lige så langsomt at tale. Derfor er en af de vigtigste motivationsfaktorer bag undervisningen på Sprogcentret at sætte vores kursister i stand til at indgå i dialog.

Lidt respekt, tak!

Af: Dorthe Nielsen, forstander

Til alle tider er der kommet udlændinge til Danmark: Tyskere, huguenotter, jøder, polakker, hollændere, ungarere, italienere, tyrkere, pakistanere, og det fortsætter. Og til alle tider har danskerne udvist ubehag ved disse nye tilflyttere; danskerne har opfattet dem som truende og har udvist modvilje, uanset at tilflytterne som regel har tilført det danske samfund mere godt end skidt.

Fælles for disse indvandrere har været, at de har skullet give sig i kast med det danske sprog, og det er ikke en let sag, som det kan læses andetsteds i bladet. Danskernes skepsis og til tider angst for det fremmede giver sig udslag i intolerance over for mange aspekter, men især er man forarget over, at udlændingene ikke lærer dansk, og det vil i menigmands mund sige perfekt dansk.

Hvad har Prins Henrik ikke måttet høre for sit "dårlige" dansk på trods af, at han rent faktisk taler udmærket dansk med et meget stort ordforråd – større end de fleste danskeres – og med en god grammatik. Hvad er det så, der støder så mange danskere? Jo, det er såmænd hans udtale eller franske accent. Han kan glide lidt på vokalkvaliteten og på trykket i det enkelte ord eller i sætningen. Og det virker åbenbart så forstyrrende på nogle danskere, at man med stor sikkerhed siger, og journalister skriver, at han taler dårligt dansk.

Når vi som danskere nu er så kritiske over for udlændingenes brug af det danske sprog, skulle man forvente, at vi selv behersker i hvert fald engelsk til næsten perfektion, for det begynder vi alle at lære tidligt i Folkeskolen. Men det er vist ikke tilfældet. Jo, vi kan måske godt begå os på en pub i London, men med dårlig engelsk udtale, kraftig dansk accent og med et lille ordforråd. Og vi bliver forstået. Englændere og amerikanere er venlige mennesker, og de er vant til at høre deres sprog udtalt på mange forskellige måder, med dårlig gram-

matik og med mange forkerte udtryk. Men de bliver ikke fornærmede og konkluderer ikke, at dermed kan man ikke tale engelsk; de respekterer tværtimod, at man har tilegnet sig noget af sproget. Der udvises en stor tolerance og respekt over for udlændingenes brug af sproget, og en dårlig udtale er ikke en hindring for at opnå job på endog meget højt niveau.

Når danskerne skælder ud over udlændingenes danske sprog, ender de gerne med helt respektløst at kræve, at de i det mindste kan tale dansk sammen. Det vil sige, at den nytilkomne polske familie, når de kommer hjem fra arbejde og skole, skal fortsætte med at tale et sprog, som de endnu ikke behersker. Det er en absurd tanke, og de danske familier, der har prøvet at bo i længere tid i udlandet, ved, at når man som familie er samlet i hjemmet, så taler man sit modersmål, hvor man er i stand til at udtrykke sig med alle nuancer. Kommer der gæster i hjemmet fra det nye land, så slår man over i det nye sprog og taler det indbyrdes sammen med gæsten, alt andet ville være uhøfligt.

I stedet for at skælde ud over og nedgøre de nye danskeres anvendelse af det danske sprog, ville det gøre en verden til forskel, hvis vi ville nøjes med at udtale os om det, de kan. Og det ville klæde os, hvis vi begyndte at udvise lidt respekt for det store arbejde, de må yde for at lære sproget. Vi må som danskere lære at rose deres anstrengelser, lære at forstå, at det som voksen næsten er umuligt at lære et nyt sprog uden accent, og endelig at udvise lidt respekt, tak.

SPROGCENTERVEJLE ...i dialog

Kolofon

Redaktion: Anne-Marie Hatami-Rezania, Anne Vind Andersen, Birger Sørensen og Dorthe Nielsen (ansvarshavende).

Layout: Niels Dalager

Tryk: ELBO Grafisk

Oplag: 500

Abonnement:

... i dialog er et nyhedsbrev fra Sprogcenter Vejle, der informerer om sprogcentrets aktiviteter.

... i dialog udkommer fire gange om året. Du kan abonnere på en elektronisk udgave af nyhedsbrevet ved at maile til sprogcentret@vejle.dk og komme på maillisten.

Det tog to år...

Af Anne Vind Andersen, jobguide

Hvor lang tid tager det at etablere sig i et nyt land med et nyt sprog og få arbejde inden for det fag, man har med sig?

Det er det umuligt at sige noget generelt om, for det er højest individuelt og afhænger af flere forskellige ting. Det vigtigste er dit erhverv, og hvilke danskundskaber det kræver at arbejde inden for det erhverv. Er du håndværker, så har du måske fået arbejde allerede, inden du kommer til landet - men skal bruge lang tid på at lære sproget sideløbende med, at du arbejder. Hvis du vil arbejde inden for produktion eller rengøring, så kræver det heller ikke så meget sprog, førend du har en god chance for at få job. Men hvis man som Edit Gombos er uddannet lærer og specialpædagog og vil arbejde med børn, så kræver det et meget solidt sprogligt fundament, førend man kan tage ansvar for undervisning og pædagogik i forhold til børnene, og førend man kan udfylde sin plads som kollega og faglig sparringspartner.

Edit kom til Danmark fra Slovakiet den 1. marts 2006. Hun er født og opvokset i Slovakiet som en del af det ungarske mindretal og har ungarsk som modersmål. Hun har gået i ungarsk skole, men med slovakisk som obligatorisk 1. sprog fra 1. klasse. Hendes uddannelse til lærer og specialpædagog har hun taget på universitetet - på slovakisk.

Da hun mødte sin mand, kom engelsk til at fylde meget som fællessprog - men nu er det efterhånden dansk, der fylder mest. Og det har Edit haft ambitioner om lige fra starten. "Jeg har hele tiden prioriteret sprogskolen højt, og det at lære dansk hurtigt har været meget vigtigt for mig. Jeg tog noget rengøringsarbejde i nogle måneder - men jeg ville hellere bruge tiden på at læse dansk, og det var mit mål at finde arbejde indenfor mit eget område".

Efter ca. et år på sprogskolen var Edit klar til sin 1. sprogpraktik i Kernen, en specialbørnehave i Vejle. Efter de første 2 ugers fuldtidspraktik blev perioden forlænget således at Edit var i praktik 2 dage om ugen i 8 uger sideløbende med, at hun gik på sprogskole. "Det var så godt at se, hvordan man arbejder i Danmark inden for det her område. Det gav mig mulighed for at se og spørge og snakke om faglige og pædagogiske emner - og jeg fik også ideer til bøger og artikler, som jeg læste - på dansk." Men efter praktikken følte Edit sig stadig ikke klar til at søge job. Hun ville gerne lære mere dansk, og

Edit arbejder nu i SFO på Skovagerskolen.

hun ville også gerne i praktik med lidt ældre børn - skolebørn.

I november 2007 startede Edit derfor i endnu en sprogpraktik to gange om ugen i Jelling på Skovagerskolen, som er en folkeskole, der underviser børn med vidtgående psykiske og fysiske handicap. Efter et par måneder i praktikken fik Edit mod på at søge job. "Jeg havde gode kolleger, som støttede mig og sagde, at jeg godt kunne klare det. Og det gav mig en ny følelse af, at ja, det kan jeg!!" Desværre så det ikke ud til, at der var mulighed for ansættelse på Skovagerskolen, selv om det ville være et ønskejob for Edit. Hun søgte derfor en stilling på en anden institution, kom til samtale - og fik jobbet!

Da hun kom for at fortælle den glade nyhed og sige farvel og tak til børn, kolleger og ledelse på Skovagerskolen, ville skæbnen, at der samme dag var kommet en opsigelse der, og at der derfor rent faktisk var en stilling ledig... Hvis Edit ville have den? Og efter lidt forvirring og nogle hurtige overvejelser blev det Skovagerskolen, der blev valgt.

Bente Brandt, SFO leder på Skovagerskolen, siger: "Gennem sprogpraktikken kendte vi jo Edit og hendes mange kompetencer. Hun er veluddannet og har lang erfaring - og nu snakker hun godt dansk. Så vi var glade for at kunne handle hurtigt og tilbyde hende stillingen. Og vi vil meget gerne ansætte personale med anden etnisk baggrund, bare sproget er godt nok. For det er stadig alfa og omega at kunne kommunikere med hinanden".

Efter sommerferien skal Edit arbejde i indskolingsgruppen - og det betyder, at hun bliver kontaktpædagog for 3-4 børn fra børnehaven Kernen. "Det er sjovt og hyggeligt at komme tilbage til Kernen i en ny funktion. Og så kender jeg jo børnene i forvejen", siger Edit med et stort smil.

Edit blev fastansat den 1. marts 2008 - præcis 2 år efter hun kom til Danmark.

Hvorfor er dansk svært? (1)

Af: Anne-Marie Hatami-Rezania,
lærer i dansk som andetsprog

Dansk er et temmelig svært sprog at lære, og det skyldes først og fremmest de lydligge forhold: at dansk er et af de sprog i verden, der har flest vokaler, at sproget har en særlig rytmik, der får en masse lyde til at forsvinde, og at det har en meget monoton tonegang. I dette og kommende numre af ..i dialog vil vi beskrive, hvorfor det er så svært. Denne første artikel handler om enkeltlydene.

Hvor svært et sprog er at lære, afhænger i høj grad af, hvilket sprogligt udgangspunkt, man har. Er modersmålet eller et godt tillært fremmedsprog nært beslægtet med det sprog, man skal lære, er det ulige meget lettere.

Når det er sagt, så er der alligevel belæg for at karakterisere dansk som et af de sprog, der er sværest at lære. Det er ikke, fordi vi har en særlig vanskelig grammatisk struktur. På det punkt har dansk samme sværhedsgrad som sine nabosprog. At dansk er svært skyldes først og fremmest de lydligge forhold.

Undersøgelser har vist, at det er nemmere for ikke-skandinaver at lære norsk og svensk end dansk, og at dette skyldes den lydligge forskel på sprogene. Men det er ikke kun for udlændinge, det er svært. Center for Børnesprog ved Syddansk Universitet har lavet en undersøgelse af børns tilegnelse af enkeltord i 18 forskellige sproggrupper. Undersøgelsen viste, at danske børn kun har et ordforråd på 80, når de er 15 måneder gamle, mens svenske børn i samme aldersgruppe kan op til 130 ord, og kroatisk børn op til 200. Når de danske børn er to år, er de dog på højde med andre børn. Man antager, at denne forskel skyldes den danske lydstruktur, der gør det svært at høre, hvornår et nyt ord begynder og ender.

Hvad er det så, der er særligt for dansk lyd? I dette nummer kommer vi ind på de vanskelige enkeltlyde, mens vi i næste nummer kommer ind på prosodien, dvs. sprogets melodi og rytme, der om muligt gør vores modersmål endnu vanskeligere.

En overflod af vokaler

Et markant træk ved dansk er den utrolige mængde af vokaler og vokal-lyde. Ikke mindre end 9 i alfabetet, hvor de fleste sprog har 5 eller 6. Ud over de 9, som hver repræsenterer en lyd, er der 6 andre vokallyde. Vokallydene kan næsten alle udtales på 3 forskellige måder: kort, lang og med stød (mere om stød nedenfor). Der kan være dialektale forskelle på, hvordan vokalerne opfattes og bruges, men i alt regner vi med mindst 41 forskellige vokaler i rigsdansk. Se figur 1.

Vokal-variationer på dansk

kort vokal	lang vokal	stødvokal
m <u>i</u> t	[i]	s <u>i</u> de [i:] sm <u>i</u> l [i']
l <u>i</u> gge	[e]	b <u>e</u> de [e:] <u>e</u> n [e']
s <u>e</u> ks	[æ]	n <u>æ</u> se [æ:] h <u>æ</u> s [æ']
k <u>a</u> t	[ɑ]	m <u>a</u> le [ɑ:] s <u>a</u> l [ɑ']
b <u>a</u> nk	[α]	h <u>a</u> re [α:] l <u>a</u> rm [α']
t <u>y</u> k	[y]	t <u>y</u> ve [y:] b <u>y</u> en [y']
ø <u>l</u>	[ø]	l <u>ø</u> be [ø:] f <u>ø</u> dt [ø']
s <u>ø</u> n	[ö]	r <u>ø</u> de [ö:] str <u>ø</u> [ö']
sm <u>ø</u> r	[ö]	d <u>ø</u> re [ö:] b <u>ø</u> rn [ö']
n <u>u</u>	[u]	l <u>u</u> ne [u:] h <u>u</u> l [u']
f <u>o</u> to	[o]	k <u>o</u> ne [o:] st <u>o</u> l [o']
k <u>u</u> l	[å]	m <u>å</u> le [å:] k <u>å</u> l [å']
l <u>ø</u> v	[å]	<u>å</u> re [å:] h <u>å</u> r [å']
p <u>o</u> st	[ɔ]	
k <u>ø</u> be	[ə]	

Figur 1: Dansk er et af de vokal-rigeste sprog i verden. I rigsdansk udtale regner vi med mindst 41 vokalkvaliteter.

Det kan være meget svært for en udlænding, der kun er vant til 5 vokaler, bare at høre forskel på de danske. Hvis man ikke kan lytte sig til vokal-variationerne og imitere dem, er man nødt til at vide hvordan de produceres, dvs. hvordan munden skal formes og tungen placeres. Vokalerne opdeles i rækker afhængig af, om de er urundede eller rundede, dvs. udtales med "bred" eller rund mund, og om de er forreste- eller bagtungevokaler, altså om det er forreste eller bageste del af tungen, der løftes mod ganen (figur 2).

Der er mange vokaler, som vi ikke har "rigtige bogstaver" for, men selv de vokaler, som vi kender fra alfabetet, udtales ofte ikke, som de skrives. De "sænkes" (dvs. tungen flyttes ned-

Udtale af vokaler

Fortungevokaler blå

Bagtungevokaler rød

Urundede		Rundede	
i-rækken	y-rækken	u-rækken	
i	y	u	
e	ø	o	
æ	ö	å	
a	ä	å	
ɶ		ɶ	

([ə] er en urundet midttungevokal)

Figur 2: Prøv at udtale i e æ efter hinanden, og mærk hvordan tungen flytter sig en anelse nedad for hver lyd. Eller i y u, og mærk hvordan læberne rundes ved y, og tungen rykker tilbage ved u.

ad), når vokalen påvirkes af andre forhold i ordet. Typisk udtales vokalen som sig selv, når lyden er lang som i "lige" [li:ə], mens den sænkes, når den er kort fx pga. dobbeltkonsonant som i "ligge" [legə], og sænkes yderligere, hvis den også er påvirket af r som i "drikke" [drægə]. Heldigvis sker sænkningen i reglen inden for samme række. Jf. figur 2

5 forskellige udtaler af g

En del af konsonanterne volder også problemer. Det gælder fx g, som udtales på ikke mindre end 5 forskellige måder: som g i fx "lagt" [lægd], stumt i fx "mulig" [mu:li], som en halvokal i fx "bog" [båw'], som j i fx "regne" [ræjnə] og endelig i kombinationen ng som en nasal i fx "bange" [bæŋə].

Bogstavet r har to udtaler. Dels bagtunge-r hvor tungen holdes i ro som i "røde" [rø:ðə], en lyd der er ret vanskelig for dem, der kun kender til rullende fortunge-r. Dels et vokalisk r som i "fyr" [fyɹ'], der i visse kombinationer smelter sammen med vokalen, som i "far" [fæ:] og ved endelserne -er, -re og -ere bliver til [ɹ]. fx "lære" ['læ:ɹ], "lærer" ['læ:ɹ] og "lærere" ['læ:ɹɹ].

Bogstavet d har også forskellige udtaler. Det kan være hårdt [d] eller blødt [ð] som i "dadel" ['dæð'əl], og ofte udtales det slet ikke som i "plads" [plæs]. Også h og v er stumme i bestemte kombinationer, fx "hjem" [jæm'] og "gulv" [gål].

P, t og k svækkes til b, d (hårdt) og g, når de er i indlyd, fx "spise" ['sbi:sə], lette ['lædə] og "takke" ['tægə].

Endelig skal nævnes, at dansk tillader mange konsonanter i starten eller slutningen af én stavelse, fx "stram" eller

"skælm^{sk}". Kender man ikke til dette fra sit eget sprog, vil man ofte indsætte ekstra vokaler i udtalen eller udelade nogle af konsonanterne.

En kartoffel i halsen

Et særligt eksotisk træk ved dansk er stødet, som er det, der får folk fra andre lande til at sige, at vi taler med en kartoffel i halsen. Eller at dansk ikke er et sprog, men en halssygdom. Stødet er det, der gør forskellen i ord som "man" [man] og "mand" [man'] eller "en maler" [en'ma:lə] og "jeg maler" [jæj 'ma'lə]. Stød er en "knirkestemme" i slutningen af en vokal, der frembringes ved uregelmæssige svingninger i stemmelæberne (stemmebåndene) eller en stramning af disse. Stødet er et særligt lydligt fænomen ved dansk, som ikke har nogen entydig parallel i andre sprog, da stødet også er betydningsadskillende, jf. eksempler ovenfor. I talesprog kan det gøre hele forskellen i sætningerne: "Det vil jeg ikke" [de 've jæ 'eg] og "Det ved jeg ikke" [de've' jæ 'eg].

Der er forskellige regionale variationer af stødet, og en del syddanske dialekter har ikke stød, men forlænger i stedet vokalen. Det er en mulighed, hvis man har svært ved at lave stød, men vil man gerne lyde "rigsdansk", er det nødvendigt at lære det.

Der er meget mere at sige om de danske enkeltlyde, men de er desværre ikke det eneste problem. I næste nummer af "...i dialog" kommer vi ind på det næste problem, nemlig at vi heller ikke udtaler, som vi skal, men pga. sprogets særlige rytmik "spiser" en stor del af lydene.

Man kan læse mere på www.dsn.dk, www.sdu.dk/cfb, www.målogmæle.dk (artikler af Nina Grønnum i nr.1 & 2 2008), www.nyidanmark.dk.

FAKTA

Cafémøde den 2. oktober

Er du dansker og pårørende til en af de udenlandske kursister på Sprogcentret, inviteres du hermed til Cafémøde på Sprogcentret den 2. oktober kl. 17 og et par timer frem.

Vi vil fortælle lidt om det at lære dansk, om det at være gift med en udlænding, der kommer til et nyt land, og vi er parate til at besvare alle dine spørgsmål.

Tilmeld dig cafémødet den 2. oktober ved at sende en e-mail til sprogcentret@vejle.dk.

Vi serverer kaffe og kage.

...i dialog

En dejlig tradition... Udvekslingsstuderne kommer

Dette års gruppe er ikke så stor, men stadigvæk meget international. Fra venstre: Giszela fra Argentina, Franciszka fra Chile, Ilse, Nicolás fra Chile, Silvina fra Argentina, Jessica fra Brasilien og Filipe fra Brasilien. Forrest: Stanley fra Taiwan og Cathrine fra Canada

*Af Ilse Depka Carstens,
lærer i dansk som andetsprog*

Hvert år i august er der en særlig stemning på Sprogcenter Vejle. Det nye skoleår starter, og et hold nye udvekslingsstuderne kommer. De kommer fra hele verden, spændte på, hvad et år i Danmark indeholder for dem, og fulde af forventninger.

Fra starten bliver de gjort opmærksom på, at de skal lære dansk - dels for at kunne klare sig i skolen og hjemme hos de danske værtsfamilier, men også fordi det vil hjælpe dem med at få danske venner, og så selvfølgelig fordi det er via det danske sprog, at de får en forståelse for bl.a. vore traditioner, historie, omgangsformer, demokrati og identitet.

De starter med et intensivt forløb, der strækker sig over 2 x 2

uger, hvor de dagligt får danskundervisning i 5 lektioner. Resten af deres ophold her får de tilbudt 3 lektioner 2 gange om ugen på Danskuddannelse 3, og de tager modultest som Sprogcentrets andre elever. Nogle få afslutter deres ophold her med at bestå Prøve i Dansk 3. Det kræver virkelig en indsats, og det er flot klaret.

Jeg har undervist udvekslingsstuderne på Sprogcenter Vejle siden min søn, Poul, var udvekslingsstudent i Australien i 1996. Vi har også mange udvekslingsstuderne fra Australien på Sprogcentret, men de kommer sædvanligvis i vintergruppen, for deres skoleår er ligesom deres årstider modsat vores. Som ung var jeg selv udvekslingsstudent i Polen, det var i 1966 og første gang, der var udveksling med Polen - det var arrangeret af Dansk Ungdoms Fællesråd i samarbejde med en polsk organisation.

Læserne spør

Kan man få dansk statsborgerskab når man har bestået Indfødsretsprøven?

Indfødsretsprøven giver ikke i sig selv adgang til dansk statsborgerskab. Der er en række andre betingelser, der skal være opfyldt. Betingelserne vedrører:

- Afgivelse af tro- og loveerklæringer
- Afkald på tidligere statsborgerskab
- Ophold
- Kriminalitet
- Gæld til det offentlige
- Selvforsørgelse
- Danskundskaber
- Indfødsretsprøve

Som det ses, så er Indfødsretsprøven kun en mindre del af de betingelser, der skal være opfyldt ved ansøgning om statsborgerskab.

Hvad angår sprogkravet, så er minimumskravet nu et bevis fra danskuddannelsernes **Prøve i Dansk 3**, som skal bestås med et gennemsnit på 2 efter den nye karakterskala, eller en bestået prøve i **FVU-læsning trin 3 eller 4**.

Du kan læse mere om betingelserne på www.nyidanmark.dk. Har du spørgsmål til sprogcentret, så send en mail til sprogcentret@vejle.dk, og vi vil bringe svaret i næste nummer af ...i dialog.

Dansk er mange ting...

Af: Birger Sørensen

At lære lokalområdet at kende udgør også en del af sprogcentrets tilbud, om end en ganske lille del, men ikke desto mindre har det givet kursisterne på Danskuddannelse 3 et sprogligt og kulturhistorisk løft.

Faktisk var der tale om et miniprojekt, der løb af stablen her i forsommeren, og som afsluttedes med en bustur rundt til interessante lokaliteter med betydning for lokalområdet, naturmæssigt og kulturhistorisk. Op til turen havde kursisterne forberedt og præsenteret udvalgte punkter, der så senere skulle besøges. Med stor ildhu gik de i 3-mandsgrupper ind i forberedelsesarbejdet, hvor der skulle søges informationer om de enkelte emner, som de havde valgt.

Der blev søgt ivrigt på nettet, på biblioteket og på Visit Vejle, hvorefter der ude i grupperne ivrigt diskuteredes, hvad der var centralt at få med af oplysninger. Hver gruppe havde nemlig blot ti til femten minutter til fremlæggelsen af det forberedte, som de lod sig rive helt med af. Endvidere opdeltes fremlæggelsen, således at alle i gruppen kom og præsenterede en del af tingene, som alle øvrige kursister så lyttede til. Emnerne var bl.a. Grejsdalen, Jelling monumenterne, Bindeballe Købmandsgård, Egtvedpiggen, Vikingebroen i Ravnng og Robert Jakobsens skulpturpark i Tørskind Grusgrav.

Her er et par af kursisternes kommentarer om projektet:

Dorota: "Projektet var rigtig spændende, særligt fordi vi læste så meget om stederne, før vi besøgte dem. Jeg havde tidligere

Turen var meget lærerig for kursisterne, og som det ses blev der lyttet opmærksomt.

Robert Jakobsens skulpturpark i Tørskind Grusgrav.

været i Jelling, men vidste ikke så meget før, ligesom det også var godt at høre om tingene, som læreren supplerede med undervejs i bussen. Bindeballe Købmandsgård var interessant med det gamle miljø, og hvor vi sang og hyggede os med kage og kaffe".

Jennifer: "Der var så mange steder, jeg ikke havde været, og jeg ved nu noget mere om lokalområdet. Det var en stor oplevelse, som jeg vil gentage med min danske mand, der ikke er her fra Syddjylland. Særligt vil jeg gerne vise ham Egtvedpigens grav og Jellingestenene."

Ilham: "Det hele var virkelig spændende, da vi kunne lære om mange ting. Jeg kunne særlig godt lide Jelling Kirke, og der var rigtig hyggeligt hos den gamle købmand, der sad ude i Bindeballe Købmandsgård og snakkede med folk. Vi lærte meget".

Alle havde en god dag, og såvel på turen som i det forudgående projektforsløb lærte de ligeledes hinanden at kende på tværs af niveauer og klasser. Endvidere blev alle også fortrolige med alle lærerne i Team 3, som de alle i løbet af tiden på sprogcentret vil komme til at møde, enten i forbindelse med projekter på tværs af klasser eller som vikarer.

FAKTA

Kommende kurser

Den almindelige danskundervisning på Danskuddannelse og moduler med test og prøver begynder løbende; nye kursister starter hver uge. Undervisningen er gratis for kursisten og betales af bopælskommunen (Jobcentret).

Specialkurser:

22. september 2008

- **Polsk for begyndere**

22/9 til 15/12 excl. uge 42 kr. 2.300 incl. materialer.
Mandag aften fra 17 til 19.

23. september 2008

- **AMU dansk**

23/9 (i op til 49 uger) kr. 550 pr. 37 timer
Tirsdag fra 17 til 19

25. september 2008

- **Polsk for fortsættede**

25/9 til 18/12 excl. uge 42 kr. 2.300 incl. materialer.
Torsdag aften fra 16 til 18

30. september 2008

- **Grænsegængerhold for begyndere (aften)**

30/9 til 9/12 excl. uge 42 kr. 1.250.
Tirsdag fra 19 til 21.

1. oktober 2008

- **Vejle Handelsskole 1. semester**

4. november 2008

- **Grænsegængerhold begyndere (aften)**

4/11 til 9/12 kr. 750
Tirsdag fra 19 til 21.

4. november 2008

- **AMU dansk**

4/11 – (op til 49 uger), kr. 550 pr. 37 timer
Tirsdag fra 17 - 19

6. november 2008

- **Grænsegængere (dag)**

6/11 til 11/12 kr. 750
Torsdag fra 8.30 til 10.30

...i dialog

FAKTA

Kommende Prøver

Prøverne i dansk afholdes i november og december.
Den skiftlige del af prøverne foregår:

Prøve i dansk 1:

Torsdag den 20. november

Prøve i dansk 2:

Onsdag den 19. november

Prøve i dansk 3:

Tirsdag den 18. november

Studieprøven:

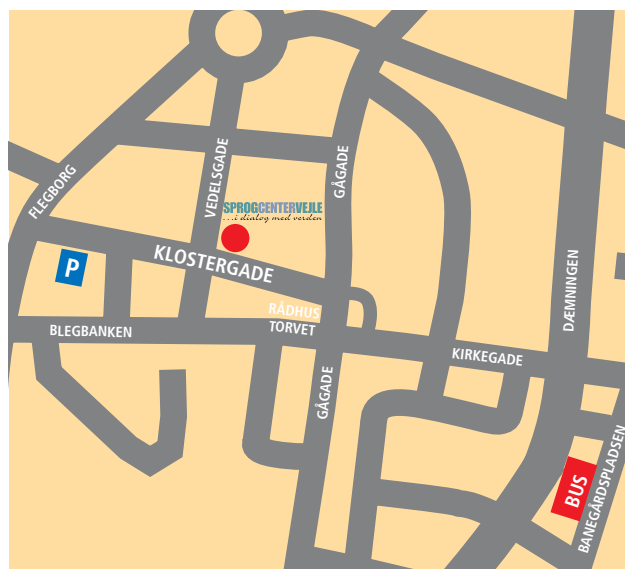
Mandag den 17. november
og fredag den 28. november (eftermiddag).

Tilmeldingsfristen til prøverne i dansk var
den 8. september.

Indfødsretsprøven

afholdes onsdag den 10. december,
og tilmeldingsfristen er onsdag den 5. november.

...i dialog

SPROGCENTERVEJLE
...i dialog med verden

Klostergade 4 · 7100 Vejle
Tlf. 76 81 38 00 · sprogcenret@vejle.dk
www.sprogcenret-vejlekom.dk

SPROGETPÅARBEJDEDANSKICENTRUMKULTURISPIINTERNATIONALT MILJØDIALOG OG BEVÆGELSEVIDEN OG UDVIKLINGMÅL OG RESULTATER